



Влада на Република Македонија

Национална комисија за борба против трговија со луѓе
и илегална миграција

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
ЗА
2015 ГОДИНА

Скопје, февруари 2016 година

Содржина

Предговор.....	4
ВОВЕД.....	5
1. Поддржувачка рамка	7
1.1 Координирачки структури.....	7
1.2 Законска и регулаторна рамка.....	8
1.2.2. Трговија со луѓе.....	8
1.2.2. Илегална миграција.....	10
1.3 Меѓународна соработка.....	11
1.3.1 Релевантни документи од европското законодавство посветни на борбата против трговијата со луѓе и криумчарењето на мигранти	11
1.3.2 Релевантни меѓународни договори посветени на борбата против трговијата со луѓе и криумчарењето на мигранти	13
Во текот на 2015 година беа донесени следните меѓународни договори и акти кои се однесуваат на борбата против трговија со луѓе и илегалната миграција:.....	13
1.3.3 Меѓународна соработка	14
2. Превенција	19
2.1 Идентификување на причини за појава на трговија со луѓе и илегална миграција.....	19
2.2 Зајакнување на капацитетите и реализација на превентивни активности.....	19
2.3 Подигање на јавната свест и едукација.....	24
3. Поддршка и заштита на жртвите и мигрантите.....	28
3.1 Идентификација и упатување на жртвите	28
3.2. Директна помош и заштита на жртви и мигранти.....	28
3.3 Правна помош на жртви и мигранти.....	31
4. Буџет.....	32
5. Истрага и кривично гонење на трговија со луѓе и криумчарење мигранти	33
5.1 Предистражна постапка	33
5.2 КРИВИЧНА ПОСТАПКА.....	37
6. ПРЕПОРАКИ ЗА 2016 ГОДИНА.....	39

Листа на акроними:

ГИЗ	Германско друштво за меѓународна соработка
ГРЕТА	Група експерти за активности против трговијата со луѓе
ЕУ	Европска унија
ЗГ	Здруженија на граѓани
ИОМ	Меѓународна организација за миграции
ИЦМПД	Меѓународен центар за развој на миграциона политика
КБФ	Кинг Бодуен Фондација
МАРРИ	Регионален центар за миграција, азил и бегалци
МВР	Министерство за внатрешни работи
МОН	Министерство за образование и наука
МТСП	Министерство за труд и социјална политика
МНР	Министерство за надворешни работи
НАП	Национален акциски план
НМУ	Национален механизам за упатување
ОБСЕ	Организација за безбедност и соработка во Европа
ОЈО за ГОКК	Основно Јавно Обвин. за гонење на организиран криминал и корупција
ОТЛ	Одделение за трговија со луѓе
СВР	Сектор за внатрешни работи
СОП	Стандардни оперативни процедури
СМПС	Сектор за меѓународна полициска соработка
СТЛИМ	Сектор за трговија со луѓе и илегална миграција
СГРМ	Сектор за гранични работи и миграција
СКРА	Сектор за криминалистичко разузнавање и анализа
ТИАЕХ	Техничка помош и размена на информации
ТМУ	Транснационален механизам за упатување
ПЦС	Прифатен центар за странци
ЦЖТ	Центар за лица-жртви на трговија со луѓе
ЦСР	Центар за социјална работа

Предговор

Ширум светот трговијата со луѓе претставува феномен на модерно ропство и комплексно прашање кое ја наметнува потребата да биде третирано во контекст на превенција, сузбивање и казнување на сторителите поради повредата на основните човекови права на лицата/жртви.

Република Македонија високо е посветена на постоечките реформи во областа на трговијата со луѓе, со што голем број на национални закони беа хармонизирани со меѓународните документи во оваа сфера, во однос на идентификација и заштита на жртви на трговија со луѓе и кривичен прогон на сторителите.

Република Македонија е една од првите земји во регионот која воспостави ефикасен, координиран, синхронизиран и мултисекторски период во борбата против трговијата со луѓе со цел да се спротивстави на овој криминал, согледувајќи ги огромните негативни импликации од од него.

Трговијата со луѓе, функционира преку организирани мрежи за врбување луѓе применувајќи груби практики на искористување на ранливите групи или на поединци, најчесто жени и деца, преку експлоатација, насиљство, закана и присилба. Затоа, од особена важност е, што секоја активност, е координирана мултисекторски, со вклучување на повеќе надлежни органи, меѓународни организации и здруженија на граѓани кои обезбедуваат услуги за директна помош и заштита на жртвите, дополнувајќи ги на тој начин владините сеопфатни напори во борбата против трговијата со луѓе.

И покрај добрата правна рамка, акциски планови за борба против трговијата со луѓе, обучени извршители, трговијата со луѓе останува криминален феномен и форма на организиран криминал кој претставува опасност за безбедноста и стабилноста на Република Македонија која и натаму останува земја на потекло, транзит и земја на дестинација.

Заложбите на сите засегнати страни во борбата против трговијата со луѓе треба да продолжат и да се фокусираме на зајакнување на конфронтациите мерки против условите кои придонесуват за појава на трговија со луѓе, како што се: намалување на сиромаштијата, медицинска и социјална заштита, соодветно образование и обука, развивање проекти за создавање работни места, како предуслови што се суштински и кои стојат зад трговијата со луѓе, но и континуирани превентивни активности и издигнување на јавната свест кај ризичната популација.

Анастасија Илиеска, Национален координатор

ВОВЕД

Активностите на Националната Комисијата за борба против трговијата со луѓе и илегална миграција и нејзините тела во 2015 година продолжија да бидат транспарентни и кооперативни. Одржувани се состаноци на кои се дискутираа и предлагаа битни решенија и заложби за унапредување на областа на трговијата со луѓе и илегална миграција, преку партнерски пристап со релевантните институции, меѓународни организации и здруженија на граѓани кои ажуарно информираа за планирани и завршени активности и постигнати резултати што придонесе кон изготвување на овој извештај.

Извршено е изменување и дополнување на кривичното дело трговија со луѓе 418-а од Кривичниот Законик со утврдување казна затвор од најмалку 8 години за тој што ќе подведе дете на питачење или експлоатација заради со закон забранета активност. Исто така со наведените законски измени се предвидува казна затвор од најмалку 10 години и за тој што делото ќе го стори спрема дете кое не наполнило 14 години. Заострена е казнената политика и предвидена е казна затвор од најмалку 12 години за корисникот на сексуални услуги од дете кое не наполнило 14 години.

Донесени се Стандардните оперативни процедури со кои се уредува збирот на постапки, процедури и начини на постапување на надлежните институции со идентификуван непридружен дете-страница преку сеопфатен период заснован врз почитување на човекови права и насочени кон најдобриот интерес на непридружен дете-страница

Во референтниот период континуирано се зајакнувани капацитетите на сите партнери во борба против трговија со луѓе со нивно активно учество на семинари и работилници на национално и меѓународно ниво, како и активна меѓународна соработка на полициски службеници од МВР-СТЛИМ.

Во 2015 година идентификувани се 3 жртви на трговија со луѓе со цел сексуална и трудова експлоатација како и присилни бракови¹. Идентификувани се и 11 потенцијални жртви од страна на институциите/организациите, меѓу кои и две малолетни деца/мигранти од Сирија (непридружен малолетници) кои се откриени/идентификувани помеѓу илегалните мигранти кои транзититараат преку територијата на Р.Македонија.

¹Во 2013 година идентификувани беа 15 жртви и 82 потенцијални жртви.

Во 2015 година ескалираше напливот на мигранти кои ја користат државата како дел од секундарното движење преку западно балканската ruta кон крајната дестинација во државите од Европската Унија. Овие состојби сериозно влијааа на ангажманот на Министерството и останатите институции во државата за одржување на поволна безбедносна состојба во однос државната граница и рутата по кои се движат мигрантите во државата. Мигранската криза со која се соочи не само Република Македонија, туку и целиот Европски континент резултираа со засилени напори кон откривање на криминалните мрежки кои се занимаваат со криумчарење на мигранти и трговија со луѓе.

Во текот на 2015 година поднесени се вкупно 120 кривични пријави за 142 кривични дела по член 418-б од КЗ на РМ „криумчарење мигранти“ извршени од 212 сторители , што претставува зголемување за 33% во однос на претходната година.

Инаку, и во најновиот извештај на Стејт департментот на САД во јули 2015 година, нотирано е дека Македонија по пети пат е рангирана во ТИЕР 1, група на држава што ги исполнуваат минималните стандарди при спроведување со трговија со луѓе, односно останува лидер во регионот

1. Поддржувачка рамка

1.1 Координирачки структури

Национална комисија за борба против трговијата со луѓе и илегалната миграција² (Комисија) е тело кое ги обединува и координира сите засегнати страни во борба против трговијата со луѓе. Со Комисијата раководи Национален Координатор³ а учествуваат негов заменик, секретар и членови на Комисијата.⁴

Во рамките на Комисијата од 2003 година функционираат: Секретаријат на Национална комисија⁵ кој ги реализира одлуките на Комисијата и Подгрупа за борба против трговија со деца, етаблирана во 2003 година⁶.

Активностите на Комисијата и нејзините тела продолжуваат да бидат транспарентни и кооперативни. Континуирано се одржуваат состаноци на кои се дискутираат и предлагаат битни решенија и заложби за унапредување на областа на трговијата со луѓе и илегална миграција.

Развиени се специјализирани механизми во борба против трговијата со луѓе и илегалната миграција и направена е јасна распределба на задачи на институциите и организациите на централно и локално ниво во идентификација, помош и поддршка на жртви на трговија со луѓе и ризични групи.

Сите чинители во процесот меѓу кои се Министерството за внатрешни работи, Јавното обвинителство и Министерството за труд и социјална политика, преку канцеларијата на Националиот механизам за упатување на жртви на трговија со луѓе континуирано ги спроведува активностите предвидени со Националната стратегија и Акцискиот план за борба против трговија со луѓе и илегална миграција 2013-2016 година.

Министерството за труд и социјална политика, Секторот за еднакви можности, преку канцеларија на Национален механизам за упатување на жртви на трговија со луѓе континуирано ги спроведува активностите предвидени со Националната стратегија и Акцискиот план за борба против трговија со луѓе и илегална миграција 2013-2016 година.

²Одлука објавена во „Службен весник на РМ“ бр.18/2001.

³Владата донесе Решение за именување Национален Координатор и членови на Националната комисија на седницата одржана на 30.01 2007.

⁴Членови на Комисијата: МВР, МНР, Основно Јавно Обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, МОН, Министерство за Здравство, МТСП, Судија од Основен суд Скопје 1.

⁵Членуваат претставници од меѓународни, Здруженија на граѓани и експерти од владините институции:МВР-СТЛИМ, МТСП-НМУ,Американска амбасада, ICMPD, OSCE, GIZ, IOM, Регионален Центар- MARRI, „Отворена Порта“, „За среќно детство“, „Семпер“, „Езерка“, и Црвен крст на Република Македонија.

⁶Претседава Советник за заштита и превенција од трговија со луѓе во МТСП-НМУ, а членуваат претставници на: МВР-СТЛИМ,ЦГРМ-МВР,Амбасадата на САД во Скопје;ICMPD, OSCE,GIZ,IOM,„Отворена Порта“,„За среќно детство“, „Еднаков Пристап“ како и заменик Народен правобранител кој е во улога на надворешен член/набљудувач.

Во текот на 2015 година, НМУ продолжи со развивање на соработка и координација со социјални работници од Центри за социјална работа (во 30 града на РМ), трудовите инспектори, Министерството за внатрешни работи/ Единицата за борба против трговија со луѓе и илегална миграција како и со Центарот за лица жртви на трговија со луѓе со НВО.

Исто така, МТСП во текот на 2016 ја продолжи добрата соработка со здруженијата на граѓани. Во таа насока, социјалните работници од центрите за социјална работа беа активно вклучени во реализација на проектите на две здруженија на граѓани, кои финансиски беа поддржани од страна на ГИЗ и Фондацијата „Кинг Бодуен“ и тоа:

- Програмата за „Придружна социјална работа со жртвите на трговија со луѓе и потенцијални жртви“, која се спроведуваше од страна на Здружението за акција против насилиство и трговија со луѓе „Отворена порта“. Наведената Програма има за цел помош и следење на процесот на интеграција на жртвите на трговија со луѓе, по заминувањето од прифатилиштето, во соработка со центрите за социјална работа.

- Проектот ’Обезбедување на поддршка и услуги за жртви на трговија со луѓе и ранливи групи на локално ниво“ се спроведуваше од страна на „Еднаков пристап“ и тоа до април 2015 година. Целтта на наведениот Проект е да преку активноста на 6-те мобилни тимови (претставници од ЦСР и ЗГ) Битола, Гостивар и Куманово, се подобри идентификацијата, помошта и поддршката во процесот на ресоцијализација, реинтеграција и превенција од повторно тргување Во 2015 година мобилните тимови работеа на реинтеграциони програми со 28 лица кои биле идентификувани во периодот од 2012 – до април 2015 година.

1.2 Законска и регулаторна рамка

1.2.2. Трговија со луѓе

Националната комисија за борба против трговија со луѓе и илегална миграција, како национално координативно тело е задолжено да ги следи и координира активностите на институциите во борбата против трговијата со луѓе во Република Македонија. Во овие активности спаѓа и следењето на домашната правна регулатива која се однесува на трговијата со луѓе и нивната усогласеност со меѓународното законодавство. Во текот на 2015 година направени се неколку законски измени:

Со Законот за изменување и дополнување на Кривичниот законик⁷ извршено е дополнување на членот 418-а во смисла на утврдување казна затвор од најмалку 8 години за тој што ќе подведе дете на питачење или експлоатација заради со закон забранета активност. Со истиот член се предвидува казна затвор од најмалку 10 години и за тој што делото ќе го стори спрема дете кое не наполнило 14 години. Исто така и членот 418-г е дополнет со став 4 со кој е предвидена казна затвор од најмалку 12 години за корисникот на сексуални услуги од дете кое не наполнило 14 години. Освен тоа, од аспект на терминолошко усогласување на термините „малолетно дете“ и „детe“, согласно измената на позитивната законска регулатива од областа на заштита на децата во предметните одредби е извршена замена на зборот „малолетно лице“ со зборот „детe“.

Националната комисија за борба против трговија со луѓе и илегална миграција констатираше одредени забелешки на измените направени во Законот за измени и дополнувања на Кривичниот законик⁸. Забелешките се однесуваат на воведувањето на ново кривично дело 191-а „Детска проституција“, а се поврзани со одредена дубиоза во постапувањето на институциите надлежни за гонење и пресудување, Од овие причини Националната комисија испрати иницијатива до Министерството за правда за бришење на член 191-а “детска проституција” од Кривичниот закон, која што беше усвоена со донесување на Закон за изменување и дополнување на Кривичниот Законик, кој стапи во сила во декември 2015 година.⁹

Стандардни оперативни процедури за постапување со непридружувани малолетници деца-странец

Владата на Република Македонија на 21 ноември 2015 година донесе Стандардните оперативни процедури со кои се уредува збирот на постапки, процедури и начини на постапување на надлежните институции со идентификуван непридружуван дете-странец преку сеопфатен приод заснован врз почитување на човекови права и насочени кон најдобриот интерес на непридружувано дете-странец

Националната комисија за борба против трговија со луѓе го донесе Акцискиот план за надминување на забелешките и постапување по препораките на ГРЕТА, изготвен од страна на работна група за изготвување Акциски план за имплементација на препораките дадени од страна на ГРЕТА.

⁷Службен весник на Република Македонија бр.226/15)

⁸Службен весник на Република Македонија бр. 27/2014

⁹Службен весник на Република Македонија бр.226/2015

1.2.2. Илегална миграција

Измени на Законот за азил и привремена заштита

Во јуни 2015 година беа усвоени **измени на Законот за азил и привремена заштита**. Со измените се овозможува на странец на граничен премин или во внатрешноста на територијата на Република Македонија, да искаже намера за поднесување на барање за признавање право на азил пред полициски службеник на Министерството за внатрешни работи и во рок од 72 часа да поднесе барање за признавање право на азил пред овластеното службено лице во просториите на Одделението за азил кои се наоѓаат во Прифатниот центар за баратели на азил. Овие законски измени, меѓу другото имаа за цел, зголемување на безбедноста на мигрантите, намалување на број на криумчарење на мигранти, поефикасно евидентирање на мигрантите кои влегуваат во Р.Македонија и подобрување на условите за обезбедување медицинска и хуманитарна помош на мигрантите

Одлука за прогласување на кризна состојба на подрачјето на јужната и северната државна граница

На 19 август 2015 година Владата на Република Македонија донесе **Одлука за прогласување на кризна состојба на подрачјето на јужната и северната државна граница** поради зголемениот обем на влез и транзитирање на мигранти низ територијата на Република Македонија. Оваа одлука, меѓу другото имаше за цел воспоставување на контролиран влез на мигрантите согласно расположливите национални капацитети за прифат и помош на овие лица. Истовремено се зајакна надзорот на останатиот дел од државната граница кон Република Грција со цел спречување на илегалниот влез на мигранти надвор од местата одредени за тоа.

Акцијски план за справување со илегалната миграција

Во јули 2015 година, Оперативното тело изготви **Акцијски план за справување со илегалната миграција**, односно со зголемениот број на илегални мигранти кои што транзитираат низ Р.Македонија во поглед на безбедно преминување на државата, намалување на ризиците од нивниот престој со преземање на соодветни мерки и активности по здравјето и безбедноста на граѓаните на Република Македонија. Со донесувањето на Планот за одговор во случај на масовен прилив на мигранти, овој Акцијски план престана да важи.

План за одговор во случај на масовен прилив на мигранти

Во септември 2015 година, Оперативното тело за справување со зголемен број мигранти изготви **План за одговор во случај на масовен прилив на мигранти**. Станува збор за сеопфатен документ, изработен од клучните надлежни институции, со комплетна финансиска рамка за

потребните, предвидените и планираните трошоци потребни за ефикасен одговор.

1.3 Меѓународна соработка

1.3.1 Релевантни документи од европското законодавство посветни на борбата против трговијата со луѓе и криумчарењето на мигранти

- Годишен извештај на Националниот координатор на ЕУ за борба против трговија со луѓе**

Во Годишниот извештај на Националниот координатор на ЕУ за борба против трговија со луѓе – Мирија Василиадоу, наведени се препораки за зголемување на свеста кај полициските тимовите за млади престапници, и одделот за млади лица во ЈО, кои имаат ниско познавање за индикаторите кои водат кон препознавање на трговијата со луѓе. Покрај оваа забелешка, во Извештајот споменати се последиците од феноменот на присилни и рани бракови. Како проблем кој се детектира се наведува стравот кој го имаат жртвите кои се воздржуваат да ги пријават ваквите појави кај надлежните власти. Оваа појава е најчеста кај луѓето од ромската популација и оттаму истите најчесто се јавуваат како жртви на криминалните групи кои експлоатираат млади девојки.

Националниот координатор, како и останатите власти, препорачуваат да продолжат напорите во насока на подигнување на свеста, развивање способности, обуки и дебати на професионалците кои се соочуваат со вакви ситуации (полициските службениците, младинските и граѓанските судови, просветните работници). Ваквите активности потребно е да бидат измоделирани на национално и меѓународно ниво за да се овозможи поголемо внимание за потребите и ранливоста токму на оваа група на луѓе, и истите да бидат инкорпорирани во национални Акциски планови кои конкретно ќе бидат насочени на борбата против трговија со луѓе. Националниот координатор настојува и поголемо внимание да се посвети и на криумчарењето на семејствата.

- Европска агенда за миграција**

Во 2015 година, Европската комисија ја донесе новата Европска агенда за миграција поради ново настанатата ситуација поврзана со бегалската криза на територија на Европа. Покрај прашањата за мигрантите, опфатени се и прашањата за јакнење на мерките за борба против криумчари и трговците на луѓе, притоа истакнувајќи ја важноста од соработката на Европа со трети земји, зајакнување на борбата против криминалните мрежи на криумчарење преку соработка со агенциите на ЕУ. Краткорочни приоритети кои произлегуваат од ЕУ Агенда за миграција:

- ЕУ има за цел преземање на итна акција со цел спречување на хуманитарната катастрофа и губење на животите на мигрантите кои пристапуваат кон ЕУ преку море.
- Обезбедување дополнителна финансиска поддршка за заедничките спасувачки операции на Фронтекс и за земјите членки лоцирани на надворешните граници на ЕУ кои се директно “погодени” од напливот на мигранти. Воедно, дополнителни финансиски средства ќе бидат алоцирани и за секоја од земјите членки, со цел прифаќање на големиот број илегални мигранти и нивно интегрирање во општествата. Ќе се ажурира Програмата за регионален развој и заштита, а притоа акцентот ќе се стави на земјите од Северна Африка, а ќе се развие ваков вид на програма и за Средниот Исток. Дополнителни 30 мил. евра ќе бидат алоцирани за оваа намена во 2015/2016 година.
- **Јакнење на улогата на Европол**, посебно во делот на разоткривање на криминалните мрежки поврзани со криумчарењето на мигранти.
- Активирање на системот за итни состојби, при што барателите на азил ќе добијат посолидарен третман и ќе бидат прифатени како бегалци.
- Востоставување на **повеќе-наменски центар** (хотспот) кој ќе им овозможи на Европската канцеларија за поддршка на азилот (EACO), Фронтекс и Европол заеднички да работат на терен во најпогодените земји членки и да вршат брза идентификација, регистрирање и земање отпечатоци од прсти на мигрантите кои пристигнуваат во ЕУ. Притоа истите ќе имаат обврска да обезбедуваат помош и за откривање на мрежите на криумчарење на мигранти.

Среднорочните приоритети на ЕУ се состојат од развивање на структурни акции кои ќе им помогнат на земјите членки подобро да ги менаџираат сите аспекти на миграцијата.

- **Европската агенда за безбедност**

Во Европската агенда за безбедност се истакнува важноста од соработката против трговија со луѓе на Унијата со останатите земји. Координираниот и кохерентен пристап, би придонел за спречување на трговијата со луѓе на регионално и национално ниво.,

- **Акцијски план на ЕУ против криумчарење на мигранти**

Донесен е Акцијски план на ЕУ против криумчарење на мигранти за период од 2015-2020 година кој ги воспоставува конкретните акции за имплементирање на двете Агенди во оваа област и инкорпорирање на клучните активности кои веќе се идентификувани. Европската комисија, покрај другото, ќе работи и на завршување на иницијативите предвидени во сегашната Стратегија за борба против трговија со луѓе и ќе разгледа начини за дополнително подобрување во 2016 година.

- **Национална стратегија за интеграција на ромската популација**

Оваа Стратегија донесена од страна на Европската комисија во мај 2015 година наведува дека жените и децата од ромската популација се идентификувани како жртви на трговија со луѓе, како и тоа дека земјите-членки може да се борат со овој проблем со помош на Националната стратегија за интеграција на ромската популација.

- **Извештај за имплементацијата на ЕУ рамката за Стратегијата за интеграција на ромската популација од 2015 година**

Извештајот се фокусира на структуралните предуслови за успешна имплементација на Стратегијата за интеграција на ромската популација и идентификува подобрување на ревидираните Национални стратегии за интеграција на Ромите со помош на инструменти финансиирани од ЕУ. Во Извештајот сепак се потенцира дека потребно е да се направат напори против натамошна дискриминација на Ромите. Исто така, потребно е претворање на постоечките структури за координација во ефективни механизми за соработка, како и вклучување на граѓанското општество и националните, регионалните и локалните власти со јасен фокус на локалното ниво на имплементација и мониторинг на резултатите.

- **Студија за криумчарење на мигранти**

Во септември 2015 година беше изготвена „Студија за криумчарење на мигранти“ од страна на ЕК и Генералниот директорат за миграција и надворешни работи во која посветено е внимание на карактеристиките, одговорите и соработка на Европа со трети земји за соочување со овој проблем.

1.3.2 Релевантни меѓународни договори посветени на борбата против трговијата со луѓе и криумчарењето на мигранти

Во текот на 2015 година беа донесени следните меѓународни договори и акти кои се однесуваат на борбата против трговија со луѓе и илегалната миграција:

- **Договор за полициска соработка меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Словенија¹⁰ (потписан во Будва, Црна Гора, на 16 април 2015 година). Истиот стапува во сила од 1 јануари 2016 година).**
- **Меморандум за разбирање меѓу Република Македонија, Република Србија, Сојузна Република Австроја и Унгарија за чекорите кои се неопходни за задржување на вонредниот притисок на мешана**

¹⁰ Ратификуван од Собранието на Република Македонија и објавен во Додаток на Сл. весник на РМ бр. 130 / 2015 година

миграција кој ги засега нивните земји потпишан на 4 септември 2015),

- **Декларација за донација** на МВР – Генерален Директорат на службата за пожари и спасување на Чешката Република за поддршка на Владата на РМ во делот на обезбедување на соодветен хуманитарен третман на мигрантите кои се движат по т.н. Балканска рута¹¹.
- **Декларација за донација** од Владата на Чешката Република во насока на обезбедување на соодветен хуманитарен третман на мигрантите кои транзитираат низ Република Македонија. Ова претставува втора донација од Чешката Република, која заедно со претходната, има вкупна вредност од 125 илјади евра.¹²
- **Декларација** усвоена на Министерска Конференција на високо ниво за Источно медитеранска и Западнобалканската ruta (Луксембург, 8 октомври 2015);
- **Изјава на лидерите** донесена на Лидерска средба на Шефови на држави или влади посветена на бегалската криза (Брисел, Белгија, 25 октомври 2015)
- **Изјава** усвоена на Неформален министерски состанок на министрите за внатрешни работи на Грција, Македонија, Србија, Хрватска и Словенија, посветен на проблематиката на менаџирање на миграциските токови, (Брдо при Крањ, Словенија 16-17 ноември 2015).
- **Заедничка Декларација** усвоена на Министерска конференција на Салзбург Форумот (Софija, Бугарија 18 и 19 ноември 2015)

1.3.3 Меѓународна соработка

Трговија со луѓе

Од 30 до 31 март 2015 година во Виена за прв пат се одржа состанок помеѓу претставници на НК за борба против трговија со луѓе од Централна Европа и Обединетото Кралство организиран од страна на „Меѓународниот центар за развој на миграциските политики“ (IMCPD) каде 15 европски земји се сретнаа за да ги истражат и утврдат приоритетите и да спodelат предизвици со цел развој на регионален одговор за борба против трговија со луѓе.

¹¹ Потпишан во Скопје на 2 ноември 2015 година во Министерството за внатрешни работи на Република Македонија).

¹² Потпишана на 20 ноември 2015 година во Скопје од страна на Државниот секретар во Министерството за внатрешни работи на Република Македонија, г-ѓа Анастасија Илиеска и Амбасадорот на Чешката Република во Република Македонија, Н.Е. Мирослав Рамеш

На 3 и 4 ноември 2015 во Стокхолм, Шведска се одржа состанок помеѓу НК од Југо-источна Европа за борба против трговија со луѓе и Шведска со цел дискутирање за моменталните и идните предизвици во борбата против трговија со луѓе, со особено внимание на моменталната мигрантска криза. Овој состанок беше организиран од Окружниот административен борд на Стокхолм (CABS) во соработка со Меѓународниот центар за развој на миграциските политики (IMCPD) како дел од проектот „Development of a Transnational Refferal Mechanism for Sweden (SE-TRM II) – Targeted support to CABS“.

На 4 февруари 2015 година, претставници на „МАРРИ Регионалниот центар“ остварија посета на „RACVIAC – Центар за безбедносна соработка“ во Загреб. На средбата, присутните се согласиле за натамошно заедничко делување во насока на организирање на наредна работилница на тема „Регионална соработка за подобар одговор против трговијата со луѓе“, со подршка од Министерството за внатрешни работи на Република Србија.

Здружението „За среќно детство“ во рамките на V Заеднички проект на АРИАДНЕ-Регионалната мрежа за борба против трговијата со луѓе реализираше неколку активности, од кои меѓу позначајните може да се спомене нивното учество на Тркалезна маса во Атина каде се разменети мислења во врска со спроведените истражувања во четири земји. Освен тоа, нивни претставници учествуваа на работилница за подготовка на млади лидери за борба против трговија со луѓе со други млади лидери од АРИАДНЕ – мрежата во Атина во период од 21 до 24 април 2015 година

Во рамките на проектот „Усогласување на миграцискиот менаџмент и вработување на мигрантски работници во Република Македонија“ финансиран од страна на Фондот за развој на ИОМ, „ИОМ Скопје“ ја поддржа дистрибуцијата на 1.200 предмети во вид на облека и заштита од временски услови, како и информативни брошури со цел да се подигне свеста за ризиците од трговија со луѓе и криумчарење на мигранти во Привремениот транзитен центар во Гевгелија. Настанот беше организиран на 18 октомври 2015 година на Европскиот ден за борба против трговија со луѓе, заедно со Националниот координатор за борба против трговија со луѓе и илегална миграција.

Од 23 до 26 март 2015 година, Специјалниот претставник и координатор на „ОБСЕ“ за борба против трговијата со луѓе – Амбасадорот Madina Jarbussynova оствари посета на Република Македонија. Целта на посетата беше да се запознае со состојбите и да се воспостави директен и конструктивен дијалог со надлежните органи и институции инволвирали во борбата против трговијата со луѓе. Оваа посета претставуваше одлична можност за поддршка на државата како земја членка на ОБСЕ во нејзините напори, а во духот на заемната соработка и

консултации, во спроведување на определбите на „ОБСЕ“ и целосно имплементирање на Акцискиот план на „ОБСЕ“ за борба против трговијата со луѓе и меѓународните стандарди. Во текот на посетата Специјалниот претставник оствари средби и консултации со високи владини претставници, претставници на Јавното обвинителство и судската власт, како и со невладини и меѓународни организации за прашања поврзани со трговијата со луѓе, а во насока на унапредување на законодавството и политиките, како и можност за воспоставување директна соработка со Националната комисија, Националниот известувач останатите институции и механизми воспоставени на национално ниво.

Здружението за акција против насилиство и трговија со луѓе „Отворена Порта“ учествуваше на меѓународни и регионални средби, од кои како позначајни можат да се споменат следниве:

- Состанокот на партните од втората фаза на проектот “Балкан Делувај Сега –против трговијата со луѓе! Проектот се реализираше во периодот од 24 до 25 февруари 2015 година. Истиот е имплементиран во партнерство со неколку граѓански здруженија од Балканот и тоа од Србија, Босна и Херцеговина, Црна Гора, Македонија и Ладистрајд Интернационална од Холандија, финансиски поддржан од Инструментот за претпристапна помош (ИПА) на Европската Унија
- Учество на состанок ”Зајакнување на Транснационалниот механизам за упатување на деца во движење“ помеѓу професионалци од Косово, Албанија и Македонија кои што работат во доменот на детска заштита во рамките на проектот “Mario”. Тема на разговор на состанокот била подобрување на системот за идентификација, заштита и упатување на децата во движење (31 март 2015, Приштина, Косово)
- „Отворена Порта“ беше домаќин на првата работилница во рамките на проектот “Балкан Делувај Сега” на која што учествуваа претставници од Србија, БиХ, Црна Гора, Холандија и Македонија. На овој состанок беше разгледувана мониторинг алатка потребна за следење и подобрување на политиките за борба против трговија со луѓе (5-6 мај 2015 година, Скопје)
- „Отворена Порта“ организираше НВО платформа „Обединети против трговијата со луѓе“ каде учествувале невладините организации од Регионот и Европа кои што работат на спречување на трговијата со луѓе, со цел практичното искуство од теренот да го претворат во заедничка акција која ќе предизвика промени на национално и меѓународно ниво.¹³. (27 - 28, мај 2015 година, Скопје)

¹³ Следниве теми беа дел од дискусите на работилници: Потребите на тргуваните лица; Раната идентификација на тргуваните лица како предуслов за нивно препознавање како жртви и консеквентно на тоа пристап до помош и заштита; Мониторинг на политиките за борба против трговијата со луѓе; Соработка со приватниот сектор и нивно вклучување во превенција од експлоатација на трудот

-Учество на завршниот состанок на програмата Реинтеграција на жртвите на трговија со луѓе која што се спроведуваше во Балканските земји во периодот 2007-2014, (Јуни 2015, Брисел, Белгија)

- „Отворена Порта“ заедно со владинии институции од Македонија беше дел од **Регионалната работилница за промоција за заштита на правата на жртвите од трговија со луѓе**. Работилницата се одржа од 15 до 16 декември во Будва - Црна Гора, организирана од Владата на Црна Гора – Канцеларија за борба против трговија со луѓе и Совет на Европа.

- На Универзитетот „Американ колеџ“ - Скопје се одржа **панел дискусија** на тема „**Бегалци, мигранти, терористи**“ чија цел беше да се поттикне размислувањето околу справување со монеталната бегалска криза.

- Учество на работилница во Белград за справување со проблемот на непридружувани малолетници, нивно прифаќање и поддршка помеѓу соседните земји Грција, Македонија и Србија.

- „Отворена Порта“ учествуваше во спроведување на проектот **„Поддршка на земјите од Западен Балкан во ефикасен одговор на предизвиците поврзани со миграцијата на непридружувани малолетни лица“** (одржан во Тирана на 10 септември 2015 година)

- „Отворена Порта“ во соработка со „Solidarity now“ и „Osife“ од Лондон учествуваше на работилница за размена на искуства и креирање на заеднички одговор на кризата со мигрантите фокусирани (Солун од 9 до 11 септември 2015 година)

- Учество на регионален експертски состанок на тема „**Наставна програма за академии за судии и јавни обвинители**“ кои се однесуваат на надомест на штета на жртвите на трговија со луѓе и други сериозни кривични дела, каде беа учесници и претставници од судските академии, судии и јавни обвинители од Србија, Македонија, БиХ и Црна Гора како и НВО партнерите во проектот „Балкан Делувај Сега!“ (ноември 2015 година во Сараево)

- „Отворена Порта“ учествуваше на Самитот во Виена, каде учествуваа познати политички лидери и ги презентираат своите предлози и забелешки во однос на заедничката иднина.

- Конференција на тема „**Национален пристап до компензација за жртвите од трговија со луѓе**“ во Романија, Букурешт. Конференцијата беше организирана од Националната Романска агенција за борба против трговија со луѓе.

Илегална миграција

Министерството за внатрешни работи учествуваше на повеќе работни средби на меѓународно ниво во врска со спроведувањето со илегалната миграција, меѓу кои како позначајни се наведени:

- Министерски Конференции во рамки на Салцбуршкиот форум одржана во Сент Полтен и Виена во Австрија и Софија во Бугарија;
- Неформален состанок на Министрите за правда и внатрешни работи на ЕУ во Луксембург;
- Состанок за илегалната миграција на Генералните Директори на полиција/јавна безбедност/границна полиција на земјите членки на Салцбуршкиот форум и партните од Централна и Југоисточна Европа” во Софија-Р Бугарија и Хаг-Холандија;
- Состанок на Министри за внатрешни работи на Република Македонија, Австрија и Србија, и Заменик Државниот Секретар на МВР на Унгарија (Охрид, Република Македонија, 3-4 септември 2015);
- Министерска Конференција на високо ниво за Источно медитеранска и Западнобалканска рута одржана во Луксембург, 8 октомври 2015;
- Лидерска средба на Шефови на држави или Влади посветена на бегалската криза во Брисел, Белгија (25 октомври 2015)
- Неформален министерски состанок на министрите за внатрешни работи на Грција, Македонија, Србија, Хрватска и Словенија, посветен на проблематиката на менаџирање на миграциските токови, во Брдо при Крањ, Р Словенија (16-17 ноември 2015).
- Министерска конференција на Салцбуршкиот форум одржана во Софија, Бугарија (18 и 19 ноември, 2015)
- Парламентарната димензија на Централноевропската иницијатива (ЦЕИ) на тема: Мигрантската криза- глобален товар и предизвик: колку е реално само регионално решение? Скопје, 10 декември 2015 година
- Меѓународната конференција организирана во рамки на ЦЕИ на тема: Миграции и прилив на бегалци во транзитните земји: безбедносни импликации.
- Регионална конференција “Миграција на балканската ruta - донаторска координација и хуманитарни предизвици“ во организација на Секретаријатот за европски прашања и Регионалниот Совет за соработка (РСС), одржана во Скопје, 18 декември 2015 година,

2. Превенција

2.1 Идентификување на причини за појава на трговија со луѓе и илегална миграција

Здружението за акција против насилиство и трговија со луѓе „Отворена Порта“ во рамките на проектот „Mario“ 2 спроведе и публикува транснационално истражување за деца во движење „Да ги заштитиме децата во движење“. Главна цел на истражувањето беше да се овозможи подобро разбирање на феноменот „деца во движење“, како и на адекватноста и ефикасноста на постојните системи на детска заштита како одговор на нивните потреби.

Исто така, „Отворена Порта“ ја издаде публикацијата „Животот после трговијата со луѓе–реинтеграција на жртвите на трговија со луѓе 2007-2014“ сумирајќи ги најважните резултати од Програмата за реинтеграција на жртви на трговија со луѓе и нејзиното влијание врз тргуваните лица.

Освен тоа, Експерти на ИОМ од Регионалната канцеларија во Виена спроведоа „Проценка за криумчарење на мигранти и трговија со луѓе во Република Македонија“. Оваа проценка ги зема предвид и информациите разменети меѓу владеачките актери на национално и регионално ниво и обезбедува практични препораки за решавање на најитните предизвици

Во рамките на регионалниот проект за поддршка на земјите од Западен Балкан за „Ефикасно спрavување со предизвиците од миграција на непридружувани малолетници“ финансиран од страна на Фондот за развој на ИОМ, беше обезбена национална и регионална проценка на постоечките механизми и предизвици во областа на малолетни лица без придржба. Студијата е направена во соработка со националните државни и владини засегнати страни и првичните резултати се верификувани на работилницата организирана во Скопје.

2.2 Зајакнување на капацитетите и реализација на превентивни активности

Градењето на партнеришки однос помеѓу полицијата и граѓаните како и јакнењето на системот на доверба и подигање на безбедносната свест кај населението резултираше со потребата за воведување на интернет апликации преку кои граѓаните ќе можат да соработуваат со полицијата преку пријавување можни кривични дела или пак други безбедносни настани. Како резултат на скенирањето на состојбите од потребите за ваков вид апликации, во рамките на МВР-Секторот за известување и

координација на состојби функционира апликацијата „Red Button“ како и бесплатната телефонска линија „199“, односно линијата за пријавување на недозволени, незаконити криминални или коруптивни однесувања . Апликацијата „Red Button“ содржи посебна апликација за трговија со луѓе. Апликацијата „Red button“ на граѓаните им овозможува на интернет страната на МВР електронски да пријават одредено кривично дело, сознание или информација која се однесува на злоупотреба на деца, трговија со луѓе како и криминал од омраза. Од воведување на апликацијата на 01.01.2015 година, регистрирани се 58 пријави.

Министерството за труд и социјална политика, Секторот за еднакви можности, преку канцеларија на Национален механизам за упатување на жртви на трговија со луѓе континуирано ги спроведува активностите предвидени со Националната стратегија и Акцијскиот план за борба против трговија со луѓе и илегална миграција 2013-2016 година. Во делот на градење на капацитети, во мај 2015 година МТСП спроведе една дводневна обука за превенција и заштита на децата наменета за вработените во 4 установи за социјална заштита¹⁴. Обуката е спроведена во соработка со МВР, Заводот за социјални дејности, “Отворена Порта“ и ГИЗ во рамките на Регионална Програма на ГИЗ. Вкупно беа обучени 14 лица во врска со индикаторите за идентификација на деца- жртви на трговија, кои се назначени за контакт лица и одговорни во нивните институции за оваа проблематика.

Исто така, во текот на 2015 година беа спроведени базични и специјализирани обуки за полициски службеници од СГРМ, СВР особено за инспекторите за малолетничка деликвенција за препознавање/идентификација и упатување на потенцијални ЖТЛ/ деца. Во таа насока, МТСП во соработка со Национална комисија за борба против трговија со луѓе, МВР, “Еднаков пристап“, а со поддршка на ГИЗ спроведе три еднодневни обуки за имплементација на индикатори за идентификација на жртви на трговија со луѓе. Обуките се одржани на 17, 22 и 24 април 2015 во –Центарот за обука во МВР со вкупно 75 учесници (полициски службеници и социјални работници).

Во текот на 2015 година биле спроведени специјализирани обуки за трговија на луѓе на 180 припадници на Граничната Полиција. Обуките беа организирани од страна на Одделот за гранични работи и миграција, ИОМ, ФРОНТЕКС и УНХЦР.

Со цел надградба на капацитетите на државата во делот на развивање на алтернативни форми на заштита, во текот на 2015 година

¹⁴ ЈУ “Детски Дом“, ЈУ “11 Октомври“ Скопје, ЈУ Завод за згрижување, воспитување и образование на деца и младинци „Ранка Милановиќ“, Скопје, ЈУ за згрижување на деца со воспитно-социјални проблеми Скопје „25 Мај“, и СОС Детско село

беше спроведена обука на згрижувачки семејства за директна помош и заштита на деца жртви на трговија со луѓе. Наведената обука која беше спроведена од МТСП имаше за цел развивање на ресурси за згрижување на деца жртви на трговија со луѓе по нивното идентификување доколку не се сместени во Центарот за лица жртви на трговија со луѓе, но и по излегување од овој центар и нивно интегрирање во средината. Обуката се спроведе во соработка со Заводот за социјални дејности како и Здружението „За среќно детство“, со поддршка на ГИЗ. Обучени се 9 згрижувачи од згрижувачки семејства од Скопје и Велес.

Во рамките на делот на зајакнување на капацитетите за борба против трговија со луѓе, **Академијата за судии и јавни обвинители “ Павел Шатев“** во текот на 2015 организираше две советувања на тема “Организиран криминал со фокус на трговијата со луѓе и криумчарење мигранти”. Наведената активност беше реализирана во соработка со ИПА проектот “ Поддршка во спроведувањето на реформите во кривичниот систем” и на неа присуствуваа вкупно 45 учесници меѓу кои судии, јавни обвинители, службеници, адвокати и претставници од Министерството за внатрешни работи. Во соработка со ТАИЕХ, Академијата за судии и јавни обвинители “Павел Шатев“ организираше дводневно советување на тема “Борба против организиран криминал со фокус на трговија со луѓе и криумчарење мигранти” на кое присуствуваа вкупно 45 учесници меѓу кои судии, јавни обвинители, службеници, адвокати и претставници од Министерството за внатрешни работи. Исто така, во соработка со Македонското здружение на млади правници и Бирото за застапување на РМ пред Европскиот суд за човекови права, Академијата за судии и јавни обвинители организираше советување на тема “Притварање на мигранти и баратели на азил во контекст на Европската конвенција за човекови права“, на кое присуствуваа 8 судии и јавни обвинители.

Во рамките на активностите за спречување и справување со трговијата со луѓе во текот на 2015 година, **Мисијата на ОБСЕ во Скопје** продолжи да ги поддржува националните власти и граѓанскиот сектор во насока на обезбедување целосно почитување и заштита на човековите права и дигнитетот на жртвите на трговијата со луѓе и ефикасно справување со новите облици на трговијата со луѓе, во согласност со меѓународните стандарди и определите на ОБСЕ во оваа област.

Истовремено, Мисијата обезбеди поддршка во јакнење на капацитети на граничната полиција во откривање и справување со различни облици на организиран и прекуграницен криминал, вклучително и трговијата со луѓе и илегалната миграција.

Проектните активности, реализирани преку **програмата за владеење на правото, беа насочени кон зајакнување и инкорпорирање на „пристапот заснован на човековите права“** во сите политики, мерки и

активности на надлежните органи, вклучително судството, обвинителството, полицијата и граѓанскиот сектор против овој сериозен и организиран облик на криминал. Проектот беше спроведен во тесна соработка со Националната комисија за борба против трговија со луѓе и илегална миграција, Здружението на јавни обвинители и Здружението на млади правници. Во рамките на овој проект беше спроведена обука на судии, јавни обвинители и претставници на полицијата за примена на начелото на неказнување на жртвите трговијата со луѓе. На наведената обука учествуваа 25 учесници, односно обвинители од Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција и полициски службеници од Министерството за внатрешни работи, односно Единицата за борба против трговија со луѓе и илегална миграција и Регионалните центри за гранични работи. Учесниците на оваа обука имаа можност да ги унапредат своите знаења во врска со релевантни меѓународни стандарди воспоставени од страна на ОБСЕ, Советот на Европа и Обединетите нации и едновремен дискутираа за примената на националното законодавство и практики, слабостите и активностите кои треба да се преземат за да се елиминираат сите случаи, каде што жртвите на трговијата со луѓе се притворени, гонети или казнети за кривични дела или незаконски активности што ги извршиле во текот или како последица на тоа што биле предмет на трговијата со луѓе.

Истовремено, во организација на Мисијата на ОБСЕ, во септември 2015 година се одржа дводневна тркалезна маса на тема „Идентификација и гонење на дела на трговија со луѓе со цел трудова експлоатација“. На овој настан учествуваа 25 лица – судии, обвинители и полициски службеници и истите имаа можност да научат и разменат искуства и најдобри практики во постапувањето во случаи на трудова експлоатација со нивните колегите од Јавното обвинителство на Босна и Херцеговина. Главниот фокус беше ставен на посебните обележја и идентификацијата на присилната работа – примена на индикаторите на Меѓународната организација на трудот (ILO), како и истражните методи, приирањето и обезбедувањето на докази и меѓународната соработка.

Во текот на септември-ноември 2015 година, во организација на ОБСЕ беше спроведена обука на адвокати и правници, претставници на здруженијата на граѓани (невладини организации) кои се регистрирани за давање на бесплатна правна помош за застапување на жртви на трговијата со луѓе. Наведената обука беше спроведена во соработка со Здружението на млади правници и во неа беа вклучени 17 правници - адвокати и претставници на здруженија на граѓани кои што обезбедуваат бесплатна правна помош и кои беа слектирани врз основа на јавен оглас и објективни критериуми.

Здружението за акција против насиљство и трговија со луѓе – “Отворена Порта” во текот на април 2015 година спроведе обука на 15 студенти од Правниот факултет во Скопје на тема трговија со луѓе и следење на судски случаеви. Исто така, во нивна организација одржана е Работилница за зголемување на капацитетите на студентите од Филозофскиот Факултет- институт за Педагогија и институт за Социјална работа и политика како и од Педагошкиот Факултет "Св. Климент Охридски" од Скопје, кои се вклучени во практична работа како дел од проектот „Зајакнување на капацитетите на идните професионалци за работа во мултиетничко општество“ финансиски поддржан од Мисијата на ОБСЕ во Скопје. Во октомври 2015 година “Отворена порта“ организираше семинар на тема **“Социјални аспекти за идните наставници”¹⁵**. Семинарот е дел од проектот „Практична настава на идни наставници и социјални работници во граѓански организации“, кој проект се реализира од 2009 година а е финансиски поддржан од Мисијата на ОБСЕ во Скопје.

“Отворена порта“ на 24.04.2015 година организираше **тркалезна маса** на тема **“Зајакнување на соработката на граѓанските организации за заштита на децата од експлоатација”**. Учесници на овој настан беа претставници од граѓански организации од Македонија кои што имаат улога во превенција и заштита на децата од експлоатација. Со оваа активност се заокружува едногодишниот проектот „Не ми го одземајте моето детство“ финансиски поддржан од Амбасадата на САД во Скопје.

Во текот на 2015 година, од страна на “Отворена порта“ беа организирани и 3 работилници за 86 деца на тема **“Да се мажам или не?”** со цел зголемување на превенцијата и заштитата на децата **Роми од принудни/детски бракови и трговија со луѓе**. Работилниците се спроведоа во Скопје, Штип и Делчево. Истовремено, во организација на “Отворена Порта“ во Штип и Делчево беа организирани 2 работилници на кои присуствуваа 52 родители, со цел подигање на свеста од раните принудни/детски бракови/ наменети за ромската популација.

Во текот на декември 2015 година “Отворена порта“ организираше **обука за спроведување на СОП за непридружувани малолетници**, во која учествуваа социјалните работници и психологи од ЦСР, како и обуки за вработените за работа на терен со ранливи групи на бегалци/мигранти со посебен акцент на трговијата со луѓе.

Здружението “За среќно детство”, во текот на 2015 година организираше **2 работилници** за превенција од трговија со луѓе на која

¹⁵ Учесници на семинарот беа 14 студенти од Филозофски и Филолошки факултет, 12 студенти од Педагошки факултет, Скопје, 8 студенти од Институт за педагогија, Филозофски факултет, Скопје, 3 студенти од Институт за социјална работа и социјална политика, Филозофски факултет, Скопје, 10 студенти од Факултетот за образовни науки, Штип, 10 студенти од Педагошки факултет, Битола.

присуствуваа студенти од Институтот за социјална работа на Филозофскиот факултет во Скопје и студенти од Меѓународниот Славјански универзитет. За потребите на жртвите на трговија со луѓе згрижени во Државниот центар за жртви изготвена е индивидуална програма за советување и примена на: Когнитивно-бихевиорална терапија и Интегративен пристап во советувањето. Освен тоа, реализирана е 6 дневна напредна обука со случаи на жртви на трговија со специфични-посебни потреби (жртви со суицидни идеи, зависност, карактеропатија), како и една дводневна обука за работа со семејствата на жртвите.;

- Здружението ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ „СЕМПЕР“ – Битола во 2015 година реализираше два (2) проекти.

Во рамките на проектот „Погледни и препознај трговија со луѓе преку слика“ беа реализирани 1 еденодневна обука и 14 едукативни работилници за ликовни педагози и стручни соработници на тема „Трговија со луѓе“ од 12 основни училишта од трите општини: Битола, Новаци и Mogila кои го зајакнаа капацитетот на 24 ликовни педагози и стручни соработници. Дополнително беше организиран јавен настан на кој беше промовиран Каталог со над 100 ликовни творби „Препознај трговија со луѓе преку слика“ кои беа изработени на работилниците во рамките на Неделата за борба против трговија со луѓе. Каталогот со ликовни творби беше дистрибуиран до сите образовни институции во Пелагонискиот регион.

Во рамките на вториот проект “Локален одговор против трговијата со луѓе” – поддржан од Општина Битола, беа одбележани Европскиот ден против трговија со луѓе и Неделата за борба против трговија со луѓе организирајќи работилница со претставници од Локалната комисија за борба против трговија со луѓе на која беше спроведено истражување за уличните деца во Општина Битола. Дополнително, беше организирана една ликовна изложба на тема „Трговија со луѓе“ и една едукативна работилница со ученици и родители од ОУ “Ѓорѓи Сугарев”.

2.3 Подигање на јавната свест и едукација

Министерството за труд и социјална политика преку Секторот за еднакви можност организираше 2 работни средби на тема: Родова еднаквост и борбата против трговијата со луѓе во Битола и Тетово, со претседатели/ки на комисиите за еднакви можности на жените и мажите и координатор/ка за еднакви можности при општините, како и со членовите на Локалната комисија за борба против трговија со луѓе во општините Битола и Тетово.

Здружението за акција против насилиство и трговија со луѓе – “Отворена Порта” во текот на 2015 година имаше повеќе активности на

планот на подигање на јавната свест и едукацијата во борбата против трговија со луѓе и илегална миграција. Здружението ги спроведе следните активности:

Кампања „Да спречиме, да заштитиме, да надоместиме, права за жртвите на трговија со луѓе“. Спроведување на оваа кампања има за цел да го актуелизира проблемот за пристапот на правото на компензација на жртвите од трговија со луѓе во регионот и различните модели според кои ова право е регулирано. Кампањата, која е дел од проектот „Балкан Делувај Сега 2!“ е насочена кон зголемување на јавната свет, како и поттикнување на сите надлежни институции за преземање активен и ефикасен пристап во врска со правата на жртвите од трговија со луѓе, како и на правото на компензација. Во рамките на кампањата е подготвен анимиран ТВ спот кој на кратко ја прикажува ситуацијата на трговија со луѓе, како и положбата на жртвата по излезот од ланецот на трговија со луѓе.

Дополнително, подготвени беа брошури и постери кои се креирани со цел на релевантните актери и институции детално да им се објасни проблемот и пристапот на правата на жртвите од трговија со луѓе. За потребите на кампањата е изработена и дизајнирана нова веб страна која е фокусирана на проблемот на компензација на жртвите од трговија со луѓе <http://nadoknadimo.org/>. Сајтот содржи материјали и примери на различните модели преку кои се регулира правото на надомест – компензација во земјите во регионот. На повеќе јазици на сајтот, може да се најдат информации и статистички податоци за трговијата со луѓе во регионот, за правото на компензација и законските рамки според кои ова право е регулирано, како и информација за европските проекти во рамки во кој се спроведува оваа кампања. Во рамките на кампањата беше подготвена мобилна апликација.

Кампања “Крени го гласот против трговијата со луѓе”

Отворена Порта продолжи со кампањата “Крени го гласот против трговијата со луѓе” која има за цел да придонесе во борбата против трговијата со луѓе, со посебен фокус на трудовата експлоатација, зголемување на јавната свест во однос на овој проблем посебно помеѓу младите и да придонесе во подобрување на идентификацијата и сервисите за жртвите. Во рамките на оваа кампања се изработени постери, видео и радио спотови и банер кои што се емитуваат на неколку национални радио и ТВ станици.

Со цел поттикнување на истражувачкото новинарство и известувањето за темата “Трговија со луѓе во Македонија”, Отворена Порта објави конкурс за најдобра новинарска статија. Независна жири комисија ги оцени и награди најдобрите три новинарски статии.

Со цел зајакнување на превенцијата од трговија со луѓе помеѓу младите Отворена Порта објави конкурс за најдобар мултимедијален

производ изработен од средношколци, на тема „Трговија со луѓе“. Во процесот на избор на најдобрите продукти беше креирана фејсбук страница каде што беа презентирани продуктите. Беа наградени 4 мултимедијални продукти од кои 3 беа селектирани од независна комисија, а еден продукт беше избран преку гласовите на онлајн публиката.

Осум студенти од Институтот за социјална работа и социјална политика започнаа со шестмесечна практична работа во Отворена порта каде што ќе го унапредуваат своето знаење и вештини од областа на трговијата со луѓе.

Отворена Порта како дел од активностите од Програмата за поддршка на баратели на азил на ден 26.03.2015г. во Гевгелија во соработка со Фондација Аполонија - Гевгелија спроведе **Работилница на тема „И јас сум човек, како вас“**, со фокус на сензибилизација на локалното население во однос на мигрантите кои транзитираат низ нашата земја. На работилницата беше презентирана работата на Отворена порта и активностите кои се спроведуваат со барателите на азил сместени во Центарот за баратели на азил. Работилницата го опфати и социјалниот аспект, односно проблемите и ситуацијата со која се соочуваат мигрантите во текот на нивното патување.

Спроведено истражување за подигнување на свеста, перцепцијата и разбирањето за експлоатацијата на трудот и проблемот на трговијата со луѓе кај граѓаните.

Од 2-9 Декември – Недела за борба против трговија со луѓе. Отворена Порта се приклучи кон одбележување на овој ден со апел за искоренување на современите форми на ропство, како што се трговијата со луѓе, сексуалната експлоатација, најлошите форми на детски труд, присилни бракови и присилното регрутирање на деца за користење во вооружени конфлиktи.

Отворена Порта ја промовираше мобилната апликација **BAN Human Trafficking** која е достапна на Android и iOS платформа. Преку интерактивна игра, корисниците ќе можат да се запознаат со различните видови на експлоатација на жртвите на трговија со луѓе.

Отворена Порта зеде активно учество на конференцијата за Бегалската криза –Европа со или без граници на ЕЛСА здружение на правници на Правниот факултет Јустинијан Први при Универзитетот „Кирил и Методиј“ (12 декември 2015 година, Скопје).

Во текот на 2015 година **СОС –линијата** за помош од трговија со луѓе ја продолжи својата работа, секој ден од 08-20 часот, 7 дена во текот на

неделата. За периодот Јануари – Јуни, 218 јавувачи се обратија на телефонската линија со цел да добијат информации, емоционална и психо-социјална поддршка и асистенција.

Здружението “За среќно детство” во рамките на Европскиот ден за борба против трговија со луѓе во кампусот на Универзитететот „Св.Кирил и Методиј“, одржа Кампања за заштита на студентите од трговија со луѓе од аспект на економска експлоатација при користењето на програмата за студенти:„Патувај и работи“ . Исто така, промовиран е Прирачникот за рехабилитација и реинтеграција на жртви на ТРЛ.

- **Здружението ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ “СЕМПЕР”** - Битола, ги промовираше превентивните активности за борба против трговија со луѓе во печатени и електронски медиуми. Беа организирани 14 едукативни работилници за борбата против трговијата со луѓе во сите основни училишта од Општините Битола, Mogila и Новаци на кои беа едуцирани вкупно 330 ученици

Амбасадата на САД дополнително даде свој придонес во борбата против трговијата со луѓе и илегална миграција преку проектот “Не ми го земај детството”. Амбасадата на САД организираше и предавања со ученици во 10 градови низ РМ, како и тркалезни маси со есперти во 5 поголеми градови (Скопје, Битола, Тетово, Штип и Струга) за подигнување на јавната свест за проблемот со ТСЛ со граѓаните на РМ. Активно учество земаа членови на НК, социјални работници, претставници на МВР и на МТСП, како и невладини и меѓународни организации.

3. Поддршка и заштита на жртвите и мигрантите

3.1 Идентификација и упатување на жртвите

На подрачјето на Република Македонија во текот на 2015 година идентификувани се 3 жртви на трговија со луѓе и 11 потенцијални жртви на трговија со луѓе. Од идентификуваните жртви на трговија со луѓе една (1) е полнолетна и две (2) се деца. Сите жртви се од женски пол (3). Во однос на видот на експлоатацијата, констатирана е една (1) сексуална експлоатација; една (1) сексуална и трудова експлоатација; една (1) присилен брак и трудова експлоатација. Во однос на земја каде се случила експлоатацијата: една (1) во Италија и две (2) во Македонија. Во Центарот за лица жртви на трговија со луѓе во текот на 2015 година сместена е 1 жртва на трговија со луѓе..

Едно дете е репатрирано во Република Македонија од Република Хрватска кое е идентификувано како жртва на трговија со луѓе во 2013 година.

Меѓу потенцијалните жртви на трговија со луѓе идентификувани се и две малолетни деца/мигранти од Сирија (непридружувани малолетници) откриени/идентификувани помеѓу илегалните мигранти кои транзититараат преку територијата на Р.Македонија

3.2. Директна помош и заштита на жртви и мигранти

МТСП/НМУ во координација со здруженијата на граѓани ги обезбедува следните услуги кои се достапни за жртвите на трговија со луѓе:

- упатување и сместување во прифатилиште, проценка на потребите и интервенција во криза;
- стручен тим кои спроведуваат активности во дневни и ноќни смени, како и придружување на жртвите до потребните дестинации;
- обезбедена храна во текот на нивниот престој, хигиенски пакети, облека и обувки;
- вклучување во програмата за психо-социјална помош (различни работилници, обука за работа на компјутер, основни часови за изучување на английски јазик и сл.);
- организирање на рекреативни активности, во зависност од афинитетите како што се: цртање на стакло, цртање на платно, техника со салфетки, ракна иработка на накит, цртање на порцелан, плетење, шиење, оригами техники;

- беа обезбедени основни медицински прегледи и специјализирани гинеколошки прегледи, лабараториски прегледи, испитување на ХИВ, хепатит А, Б и Ц;
- правно советување и запознавање со судскиот систем и застапување пред судските органи од страна на адвокат на претходно започнати судски постапки;
- индивидуален долгорочен план за вклучување во образовниот процес по враќањето во местата на живеење;
- психолошка поддршка на жртвите вклучувајќи различни видови третмани и сесии, групна терапија и индивидуално психолошко советување еднаш неделно, како и итна и поинтензивна помош во зависност од потребата;
- надминување на стресот и траумата, формирање на навики подобрување на вештините за читање, позитивно размислување, основни сознанија заadolесцентните развојни проблеми, емоционалните врски и односи со врсниците, опасностите од преносливи сексуални болести и несакана бременост.

Во извештајниот период здружението “За среќно детство” обезбеди поддршка на една идентификувана жртва која беше згрижена во Центарот за жртви. Истата последователно беше третирана од психологи и психијатри и соодветно згрижена кај старател.

Во текот на извештајната година, здружението “За среќно детство” работеше со деца на улица со цел нивна заштита од трговија со деца. За таа цел под менторство на членовите на тимот од “Центарот за жртви” организирани се 3 тима за опсервација на деца на улица. Истите се обучени за примена на новите индикатори за препознавање на трговијата со деца-питачи и деца жртви на економска експлоатација и придружна психосоцијална работа со децата на улица.

Здружението „Отворена Порта“ продолжи да обезбедува тековно функционирање на ЦЈТЛ преку овозможување на сменска работа на социјалните работници од ОП во Центарот каде беше сместена една жртва. Продолжија тековните активности за стручна помош и советување на 12 лица кои беа вклучени во програмата за директна поддршка, за нивна реинтеграција во општеството. Три штитенички странски државјанки беа идентификувани во Прифатниот центар за баратели на азил во Визбегово. Здружението „Отворена Порта“ обезбеди:

- стандарден пакет на услуги за задоволување на основните потреби (храна, облека и хигиенски пакети) за сите 12 лица вклучени во програмата за директна поддршка.

- основен пакет од медицинска помош за 12 жртви вклучени во програмата, додека за 6 лица се обезбедени специјализирани гинеколошки прегледи и соодветни лекарства. За 3 штитенички беа направени лабараториски прегледи каде се правеа проверки за ХИВ, хепатит А, Б и Ц. За 3 штитенички обезбедени се интервенции на невропсихијатар и три интервенции на интернист. Едно лице беше упатено на клиника Клиниката за трауматологија за интервенции и санација на отворена рана на нога и во континуитет се набавува санитетски материјал кој и е потребен за третирање на раната.
- психо-социјално советување за сите 12 лица.
- пет жртви беа вклучени во образовниот процес, од кои 1 лице посетува редовно средно образование, 3 од нив се вклучени во вечерно училиште, 1 штитеничка го продолжи образоването на Државниот универзитет во Скопје.
- За една жртва се овозможи вклучување во неформално образование и стекнување со знаења на странски јазик преку настава во приватно училиште за таа намена.
- За 1 штитеничка, здружението „Отворена Порта“ беше вклучено во спроведување на програмата за подобрување на воспитното однесување од страна на МЦСР, по изречена мерка „засилен надзор на детето“ од страна на судот.

Здружението „Отворена Порта“ активно е вклучена во давање на психо-социјална, хуманитарна помош и хигинески пакети во Привремените транзитни центри во „Винојуг“ во Гевгелија и Табановце, а воедно здружението работеше и со ранлива категорија на лица, при што беа опфатени вклупно 41 739 лица, од кои кај 105 лица се забележани индикатори за трговија со луѓе, 2797 непридружувани малолетници, 4740 лица со видливи знаци на вознемиреност и трауми.

Здружението „Отворена Порта“ започна со имплементација на **Програмата за интеграција на лица баратели на азил**, при што социјалните работници на ОП спроведуваат индивидуални и групни сесии во Центарот за баратели на азил. Спроведувањето на програмата им овозможува на сместените лица полесно и поуспешно да се вклучат во тековните процеси на општественото живеење, односно успешна интеграција во општеството. Со Програмата се опфатени непридружувани малолетници баратели на азил, семејства кои се баратели на азил, самохрани родители со деца кои се баратели на азил, ранливи категории на лица кои имаат потреба од стручна помош и поддршка.

Покрај овие активности, Здружението „Отворена Порта“ работеше и на спроведување на работлиници, индивидуални сесии, одржување на часови по македонски јазик, од кои како позначајни можат да се споменат следниве активности:

- 104 групни работилници за 181 лице на кои им е обезбедена психо-социјална поддршка.
- Спроведни индивидуални сесии за 183 лица, на кои им е обезбедена поддршка во надминување на проблемите
- Спроведени се 112 креативни работилници и опфатени се 229 лица. Овие работилници имаат за цел да им овозможат на посетителите корисно да го исполнат своето слободно време.
- Одржани се 141 часови по македонски јазик на кои присуствуваа 134 лица кои стекнаа основно познавање на јазикот
- Обезбедена е облека за 195 лица, храна за 46 лица и хигиенски средства за 95.

3.3 Правна помош на жртви и мигранти

Во рамки на проектни активности Здружението „Отворена Порта“ обезбеди правна помош за 5 лица вклучени во програмата за социјална аистенција, од кои 4 лица се појавија пред Судија на претходна постапка за давање на изјава во однос на судската постапка, а 1 лице се појави во својство на сведок во обновена постапка после седум години.

4. Буџет

Спроведените активности за борбата против трговијата со луѓе беа реализирани во партнерство помеѓу Комисијата и институциите на системот, меѓународните организации и здруженијата на граѓани на Република Македонија, донатори и партнери кои придонеле во имплементација на активности за борба против трговијата со луѓе и илегална миграција.

За спроведените активности беа обезбедени средства од:

МТСП за ЦЖТ	801.036.00 МКД
МВР	260.000.00 МКД
Амбасади во Република Македонија¹⁶	1.293.840,00 МКД ¹⁷
Меѓународни организации	5.236.950,00 МКД ¹⁸
Здруженија на граѓани:¹⁹	35.012.855,00 МКД
Вкупен буџет изнесува	42.604.681,00 МКД

¹⁶ Амбасада на САД во Република Македонија

¹⁷ Прикажаните средства се вкупен буџет на Амбасада на САД

¹⁸ ИОМ – 1.617.300,00 денари; ОБСЕ - за активности за спроведување на програмата за владеење на правото - 552.150,00 МКД и за сите активности спроведени во рамки на програмата за соработка со граничната полиција – 3.067.500,00 МКД.

¹⁹ Прикажаните средства се вкупен буџет на Здруженијата на граѓани: „За среќно детство“ од вкупни 545.400,00 МКД - 300.000 МКД се добиени од Владата на РМ на крајот на 2014г за 2014г, кои се користени и во 2015г., „Семпер“-340 000,00 мкд, и од „Отворена Портка“ - 34.127.455,00 МКД

5. Истрага и кривично гонење на трговија со луѓе и криумчарење мигранти

5.1 Предистражна постапка

- Трговија со луѓе

Во текот на 2015 година до Основното Јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција поднесени се следните кривични пријави:

- „Трговија со луѓе“ -чл.418-а од КЗ поднесени се вкупно **2 кривични пријави**, против три лица од машки пол.
- „Криумчарење на мигранти“ -чл.418-б од КЗ до Основното Јавно обвинителство во тек на 2015 година поднесени се вкупно **129 кривични пријави**, од кои против 164 сторители од машки пол, и против 5 сторители од женски пол.
- „Организирање на група и поттикнување на извршување на делата трговија со луѓе трговија со дете и криумчарење на мигранти“ чл.418-в од КЗ до Основното Јавно обвинителство во тек на 2015 година поднесени се вкупно **2 кривични пријави** против 23 лица од кои 22 се од машки пол и 1 е од женски пол.
- „Трговија со дете“ -чл.418-г од КЗ до Основното Јавно обвинителство во тек на 2015 година поднесена е **1 кривична пријава** против 3 лица од кои 1 од машки пол и 1 лице од женски пол.
- Чл.418-д „Злоупотреба на безвизниот режим со државите членки на Европската унија и на Шенгенскиот договор“ од КЗ до Основното Јавно обвинителство во тек на 2015 година поднесени се вкупно **25 кривични пријави**, против 39 лица од кои 38 се од машки пол и 1 е од женски пол.

Во текот на 2015 година Единицата за трговија со луѓе и криумчарење на мигранти во ²⁰ согласно изготвената Програма за работа за 2015 година својата активност ја насочи кон:

- Идентификација на криминални групи и поединци кои на организиран начин вршат планирање и извршување на кривични дела од областа на криумчарење на мигранти и трговија со луѓе.
- Врз основа на однапред утврдени критериуми изготвување на приоритетна листа на криминални групи кои ќе бидат предмет на истражување на ЕТЛКМ

²⁰ Единицата за трговија со луѓе и криумчарење на мигранти (ЕТЛКМ) при Одделот за сузивање на организиран и сериозен криминал во ЃБ на МВР

- Организирано истражување преку КК и КО со примена на ПИМ, соработка со ЈО, регионалните РЦ за ГР и СВР.

Континуирано беа преземани мерки и активности насочени во правец на откривање и идентификување на лица организатори на ОКГ, лица членови и соработници на истите, како и документирање и обезбедување на доказен материјал за докажување на криминалната активност и кривично гонење на лицата. По добиени оперативни податоци и информации беа спроведени повеќе криминалистички истраги од областа “Трговија со луѓе”. Преземените активности резултираа со поднесување на 2 кривични пријави за кривично дело „Трговија со дете“ -чл.418-г од КЗ.

Табеларен приказ на идентификувани жртви на трговија со луѓе во 2015²¹

Жртви 4			
Малолетни жртви 3*		Полнолетни жртви 1	
Домашни 3	Странски /	Домашни	Странски 1
Вид на експлоатација		Вид на експлоатација	
Присилни бракови (трудова и сексуална)	Сексуална	Присилен брак	
2 (женски лица)	1 (женски лица)	1 (женско лице)	
Потенцијални жртви 11**			

* Една малолетна ЖТЛ идентификувана во 2013 г а по нејзината депатрирана во Р.Македонија во 2015 – поднесена кривична пријава против двајца сторители

** идентификувани две потенцијални ЖТЛ малолетни деца/мигранти од Сирија помеѓу илегалните мигранти кои транзититараат преку територијата на Р.Македонија

Криумчарење мигранти

Активностите²² во 2015 година во однос на илегалната миграција и криумчарењето на мигранти се состоела во планирање и преземање на

конкретни мерки и активности по однос на веќе регистрираните Криминалистички контроли (КК) и Криминалистички обработки (КО)²³, селекција и профилирање на лица и групи за отварање на нови КК и КО, како и активности за документирање на поединачни случаи на криумчарење на мигранти со подрачните СВР и РЦ за ГР, активности по ОА-Виза и проверки по добиени акти и други секојдневни активности.

ЕТЛКМ спроведе меѓународна истрага со примена со ПИМ, која резултираше со кривична пријава против 17 лица. Како организатори на криминалната група се јавуваат странци од земјите на потеклото на мигрантите, кои во содејство и соработка со лица од криминални групи од Република Грција - организираат криумчарење на мигрантите од Република Грција во Република Македонија преку илегални премини, од каде потоа се врши прифаќање на мигрантите и на организиран начин истите се превезуваат до одредени локации, каде се прифаќаат од страна на криминалите групи, времено се сместуваат, за да во договор со членови на ОКГ од Република Србија се криумчарат на територијата на Република Србија и од таму кон земјите на ЕУ.

Во текот на 2015 година Министерството за внатрешни работи поднесе 120 кривични пријави за 142 кривични дела по член 418-б од КЗ на РМ „криумчарење мигранти“ извршени од 212 сторители (210 полнолетни и двајца малолетни), што преставува зголемување за 33% во однос на минатата година. Во две од кривичните пријави девет полнолетни сторители се пријавени и за кривичното дело по член 418-в од КЗ на РМ „организирање на група и поттикнување на извршување на делата трговија со луѓе трговија со малолетно лице и криумчарење на мигранти“. Најголемиот број од сторителите се македонски државјани-179, а пријавени се и 33 странски државјани (Грција-14, Албанија-осум, Бугарија-четири, Србија-три, и по еден државјанин на Романија, Косово, Турција и Грузија).

Со реализираните случаи спречено е криумчарење на вкупно 1.005 мигранти, а најголем број или 59,5% се по потекло од Сирија-598 мигранти, Авганистан-153 мигранти Ирак-83, Сомалија-48 мигранти и Пакистан 51 мигрант. Мигрантите се откриени при контрола на патнички и товарни возила на јужната граница од Гевгелија кон Скопје и на северната граница во Кумановскиот регион.

²² Активностите од Единицата за трговија со луѓе и криумчарење на мигранти (ЕТЛКМ) при Одделот за сузбивање на организиран и сериозен криминал во БЈБ на МВР

²³ Во текот на 2015 год беа отворени 2 нови Криминалистички обработки за организирани криминални групи кои се бавеа со криумчарење на мигрантим.



Во 2015 година ескалираше напливот на мигранти кои ја користат државата како дел од секундарното движење преку западно-балканската рута кон крајната дестинација во државите од Европската унија.

Република Македонија претставува транзит земја, рутата на движење на мигрантите е иста како и претходната година. Илегалното преминување на грчко-македонската граница, се врши најчесто во гевгелиско - демиркапискиот регион при што сторителите со патнички и товарни возила ги превезуваат мигрантите кон Скопје и Куманово, од каде илегално заминуваат преку српската граница кон западноевропските земји.

Во 2015 година се регистрирани вкупно 694.679 мигранти, најголемиот број на илегални мигранти се државјани на Сирија – 216.393, Авганистан – 95.782 и Ирак – 54.808.

Во 2015 година извршени се и седум кривични дела по член 237 од КЗ на РМ „разбојништво“ врз вкупно 19. Во текот на 2015 година имаше пет железнички несреќи во кои како жртви се јавуваат 18 илегални мигранти.

Со измените на **Законот за азил и привремена заштита**, Министерството започна со издавање на потврди за исказана намера за поднесување на барање за право на азил при што на вкупно 388.233 странски државјани, издена е потврди за исказана намера за поднесување на барање за право на азил.

Според структурата на лица на кои им е издадена потврда за исказана намера за поднесување на барање за признавање на право на азил, се лица од машки пол – 208.914, женски – 65.893, додека останатите 113.426 се деца.

Во Прифатниот центар за странци оваа година беа сместени 1.346 лица, од кои најголем дел или 75% се работи за државјани на Сирија, Авганистан и Ирак.

Почнувајќи од 19 ноември 2015 година, Република Македонија применува селективен пристап на пропуштање на мигрантите, при што им дозволува влез и транзит на мигранти кои доаѓаат од Сирија, Авганистан и Ирак. Оваа иницијатива за селективно пропуштање на мигрантите кои доаѓаат единствено од воените подрачја се должи на Известувањето

испратено од Директорот на полиција на Република Хрватска до Директорот на Бирото за јавна безбедност на Република Македонија за примена најава од страна на Република Словенија за враќање по пат на реадмисија на големиот број на мигранти кои минувајќи долж рутата минуваат и низ територијата на Република Македонија. Известувањето содржи и барање за спроведување на профилирање на сите мигранти и не пропуштање на оние мигрантите кои доаѓаат од земји кои не се погодени од воените конфликти. Имајќи го предвид домино ефектот кој последователно се случи и во Република Србија, Република Македонија донесе одлука за селективно пропуштање. Во таа насока, преземени се соодветни мерки за зајакнато обезбедување на државната граница, особено по одлуката за пропуштање во Република Македонија само на мигранти од држави во кои има вооружени конфликти (Сирија, Авганистан и Ирак), донесена по претходно известување од надлежните служби на Р. Хрватска и Р. Србија за преземање на истите мерки.

5.2 КРИВИЧНА ПОСТАПКА

За кривичните дела поврзани со трговијата со луѓе во текот на 2015 година, во Основен Суд Скопје 1 Скопје се примени вкупно 161 предмети, во кои како обвинети се јавуваат 201 лица. Од обвинетите лица, 197 се мажи и 4 жени. Во текот на 2015 година вклучувајќи ги предметите примени од претходните години, казна затвор е изречена на вкупно 175 лица, од кои 171 се мажи и 4 жени.

Година / Член	Примени Предмети во 2015	Донесена пресуда во 2015 за предмети	Обвинети (мажи/ жени)	Казна затвор	Условна осуда
Чл.418 а	2	1	3 мажи	/	4 (3м/1ж)
Чл.418 б ²⁴	153	149	181 (179м/2ж)	164 (162м/2ж)	7 мажи
Чл.418 в ²⁵	4	2	15 (14м/1ж)	4 мажи	/
Чл.418 г	1	4	1 жена	7 (5м/2ж)	/
Чл.418 д	1	/	1	/	/
Вкупно	161	156	201 лица (197м/4ж)	175 лица (171м/4ж)	11 лица (10м/1 ж)

²⁴Опсегот на казните по Кривичното дело од чл.418-б од КЗ е од 7 месеци до 12 години затвор.

²⁵Од Член 418-в од КЗ од 1 година до 1 година и 1 месец до 15 години години затвор

)	
--	--	--	--	--	---	--

Во текот на 2015 година донесена е пресуда со која на едно лице вработено во Министерството за внатрешни работи му е изречена казна затвор во траење од 4 години.

6. ПРЕПОРАКИ ЗА 2016 ГОДИНА

- Успешна имплементација на стратешките цели и задачи на Националната стратегија, бидејќи тие се суштински чекори за прием на земјата во Европската унија.
- Подобрување на квалитетот на услугите кои им се обезбедуваат на жртвите и интензивирање на истрагата, кривичното гонење и осудување на сторителите.
- Обезбедување на директна помош и заштита на жртви и мигранти.
- Активно спроведување на политиките и изнаоѓање насоки за ефикасни одговори на разните модалитети и трендови на трговијата со луѓе и илегална миграција.
- Изготвување на Стандардни оперативни процедури за постапување со ранливата категорија на мигранти
- Воспоставување на државен Фонд за компензација со цел пристап на тргуваните лица до надомест на штета.
- Евалуација на исполнетоста на НС и НАП 2013-2016 од страна на независен евалуатор
- Изготвување на нова Национална Стратегија за борба против трговијата со луѓе и илегална миграција 2017-2020.